

## OPGAVE 1 (Vægtning 15 %)

Sæt kryds ved de korrekte svar/udsagn. Der kan være et eller flere korrekte svar/udsagn for hvert spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmålet skal være helt korrekt, for at tælle med som rigtig besvarelse. F.eks. tæller et ud af to krævede krydser som forkert besvarelse.

## OPGAVE 2 (overordnet vægtning 40 %)

Konsulent Hanne Mortensen købte ved købsaftale af 1. januar 2022 en lejlighed i Holbæk fra arkitekt Rasmus Petersen for i alt 2 millioner kr. Der var tale om en 1-værelseslejlighed, da Hanne Mortensen boede alene. Der blev ikke tegnet ejerskifteforsikring. Lejligheden havde Hanne sparet op til igennem sit arbejde hos et større konsulenthus, hvor hun havde en årsløn på over 500.000 kr. før skat.

En af de ting, som hun navnlig faldt for ved lejligheden, var, at der i slutningen af 2021 var installeret et helt nyt badeværelse og køkken.

Efter at have overtaget lejligheden den 1. februar 2022 fik Hanne Mortensen besøg af sine forældre. Hendes far, som var IT-tekniker og fritidshåndværker, mente straks at kunne se, at flere af installationerne på badeværelset og i køkkenet ikke var udført håndværksmæssigt korrekt.

Hanne Mortensen bad derfor dagen efter en byggesagkyndig om at undersøge installationerne og lave en erklæring. Af erklæring dateret den 1. marts 2022 fra den byggesagkyndige fremgik, at installationerne ikke var udført håndværksmæssigt korrekt og derfor ulovlige, og at en udbedring ville koste 200.000 kr.

Da det fremgik af salgsopstillingen og købsaftalen, at alle installationer i lejligheden var lovlige, tog Hanne Mortensen kontakt til Rasmus Petersen, som imidlertid afviste, at der var noget galt med installationerne. Det var han sikker på, da han i sin fritid selv havde udført alt arbejdet i lejligheden, herunder i køkkenet og på badeværelset. Erklæringen fra den byggesagkyndige mente Rasmus ikke kunne tillægges betydning. Han nægtede derfor at være forpligtet til at betale for udbedringerne.

Hanne Mortensen tog herefter kontakt til advokat Svend Sund, da Hanne Mortensen mente, at Rasmus Petersen måtte være forpligtet til at betale de 200.000 kr., som det vil koste hende at få lovliggjort installationerne i køkkenet og på badeværelset. Først ville hun dog høre om de økonomiske konsekvenser ved at anlægge en byretssag mod Rasmus Petersen. Advokat Sund bad advokatfuldmægtig Rask undersøge:

1. Hvilke foreløbige udgifter vil der for Hanne Mortensen være forbundet med at føre en almindelige retssag mod Rasmus Petersen med påstand om betaling af 200.000 kr.? Besvarelsen skal komme ind på de forskellige typer af udgifter, der kan være forbundet med at føre den konkrete sag, herunder størrelsen på den konkrete retsafgift og

fordelingen af de foreløbige udgifter til bevisførelse og advokat. (Svaret skal begrundes, vægtning 30 %)

2. Vil Hanne Mortensen få dækket sine udgifter til at føre sagen, hvis hun får medhold, og skal hun betale noget, hvis hun taber? (Svaret skal begrundes, vægtning 20 %)
3. Hvilke muligheder har Hanne Mortensen for at få omkostningsdækning til at føre en retssag? (Svaret skal begrundes, vægtning 30 %)

Hanne Mortensen og advokat Sund aftalte, at der skulle udarbejdes en stævning. Advokat Sund bad i den forbindelse advokatfuldmægtig Rask se på afsnittet om anbringender.

4. Formuler mindst to anbringender, som kan indgå i stævningen. (Vægtning 20 %)

#### OPGAVE 3 (overordnet vægtning 45 %)

Toolpart A/S er en virksomhed, som sælger komponenter til elektronisk værktøj. En af Toolpart A/S' komponenter indgår i en laser, som bliver produceret af virksomheden Worktime ApS.

Carl er som privat person kommet slemt til skade i forbindelse med brug af en af Worktimes lasere. Laseren fejlede under Carls brug og sendte laserstråler i uforudsigelige retninger. En af strålerne ramte Carl i øjet med skade på øjet til følge.

Carl anmoder advokat Anders fra advokatfirmaet Businesslaw om at gennemføre en erstatningssag mod Worktime ApS.

Businesslaw er en del af advokatkæden Lawchain, som er kendetegnet ved, at alle dets medlemmer benytter et logo med et stort paragraftegn med en kæde omkring. Det er alene et indkøbssamarbejde, idet medlemmerne ikke har fælles IT-systemer, og ikke udveksler viden eller sager.

Efter at advokat Anders har givet Carl pris- og opdragsoplysninger, indhenter han så mange faktuelle oplysninger som muligt. Advokat Anders sender herefter sagens dokumenter til ingeniør Frandsen med anmodning om hjælp til at forstå problemet med laseren og med at fastlægge erstatningskravet.

Da Anders mener, at han har fået den nødvendige information, fremsender han et erstatningskrav på 1 mio. kr. til Worktime ApS, som kontakter advokat Gormsen fra advokatfirmaet Lawjunkies.

Gennem de 10 år Worktime ApS har eksisteret, har selskabet benyttet to advokatfirmaer, nemlig Businesslaw og Lawjunkies. Businesslaw har alle Worktime ApS' varemærkesager og er Worktime ApS' sparringspartner i forbindelse med udarbejdelse af forretningsstrategier, mens advokatfirmaet Lawjunkies har de øvrige sager.

Advokat Gormsen skriver til advokat Anders og afviser på Worktime ApS' vegne at være erstatningsansvarlig.

Advokat Anders udtager derfor efter en samtale med Carl stævning mod Worktime ApS med påstand om betaling af 1 mio. kr. i erstatning. Anders sender samtidig kopi af stævningen med bilag til advokat Gormsen.

Advokat Gormsen har ikke så meget erfaring med produktansvar. Han ved imidlertid, at advokat Dick, som driver advokatfirma fra nabobyen, og som er medlem af Lawchain, er en sand ekspert i produktansvar. Gormsen anmoder efter aftale med Worktime ApS derfor Dick om at kaste et blik på sagen og rådgive Gormsen om det af advokat Anders fremsatte krav. Efter at Gormsen har fået Dicks gode råd, takker han og betaler Dick for bistanden og arbejder selv videre med sagen.

Worktime ApS har i mellemtiden iværksat sine egne undersøgelser af årsagen til ulykken, som peger i retning af, at det i virkeligheden var den af Toolpart A/S' leverede komponent, som har fejlet og dermed forårsaget ulykken.

Advokat Gormsen sender derfor på vegne af Worktime ApS et brev til Toolpart A/S med krav om friholdelse for erstatningskravet fra Carl rettet mod Worktime ApS.

Toolpart A/S antager advokat Daniel fra Toplaw, der efter en vurdering af sagen afviser kravet overfor advokat Gormsen. Daniel kendte i forvejen Carl. De har været venner siden barndommen og har mange fælles fritidsinteresser.

Efter aftale med Worktime ApS ad citationstævner advokat Gormsen herefter Toolpart A/S. Stævning med bilag bliver samtidig sendt i kopi til advokat Daniel.

Da sagen trækker ud, sender advokat Anders efter nogle måneder Carl en konto afregning i en faktura indeholdende krav til dækning af advokat Anders' udlæg til betaling af ingeniør Frandsens bistand.

1. Har advokat Anders handlet i overensstemmelse med de advokatetiske regler om interessekonflikter ved at påtage sig sagen for Carl? (Svaret skal begrundes, vægtning 25 %)
2. Er advokat Anders inddragelse af ingeniør Frandsen i sagen i overensstemmelse med de advokatetiske regler? (Svaret skal begrundes, vægtning 10 %)
3. Har advokat Dick handlet i overensstemmelse med de advokatetiske regler ved at påtage sig at hjælpe advokat Gormsen? (Svaret skal begrundes, vægtning 15 %)
4. Er det i overensstemmelse med de advokatetiske regler, at advokat Daniel har påtaget sig at repræsentere Toolpart A/S? (Svaret skal begrundes, vægtning 15 %)
5. Har advokat Anders gjort det, der er nødvendigt for i overensstemmelse med de advokatetiske regler at kræve, at Carl betaler for ingeniør Frandsens bistand? (Svaret skal begrundes, vægtning 10 %)

Lawjunkies er et advokatfirma i vækst og er altid på udkik efter nye medarbejdere. Der var derfor begejstring i firmaet, da det lykkedes dem at ansætte advokat Thomas fra advokatfirmaet Toplaw. Selvom Thomas' faglige spændvidde er noget begrænset, da han udelukkende har arbejdet med entrepriseret hos Toplaw, er han et stort aktiv for Lawjunkies, da firmaet gerne vil opbygge en entrepriseafdeling.

6. Giver advokat Thomas' ansættelse hos Lawjunkies anledning til advokatetiske overvejelser i relation til firmaets repræsentation af Worktime ApS? (Svaret skal begrundes, vægtning 15 %)

Sagen om laseren har nu verseret et års tid ved retten, og Carl bliver mere og mere utilfreds med advokat Anders, som efter Carls mening for det meste kører sit eget løb uden at inddrage eller orientere Carl. Efter yderligere et stykke tid skriver Carl til advokat Anders som følger:

*"Hej Anders*

*Som du ved, er jeg ikke tilfreds med vores samarbejde, og overvejer at finde en anden advokat.*

*Vil du venligst oplyse mig om, hvilke rettigheder og muligheder, jeg har i forhold til dig."*

*Venlig hilsen Carl"*

Advokat Anders blev fornærmet over brevet og svarede følgende:

*"Hej Carl*

*Jeg skal blot bede dig meddele mig, om du vil fortsætte med mig som advokat.*

*Venlige hilsen Anders"*

7. Er advokat Anders besvarelse af Carls henvendelser i overensstemmelse med de advokatetiske regler? (Svaret skal begrundes, vægtning 10 %)

**OPGAVE 1 (vægtning 15 %)**

Sæt kryds ved de korrekte udsagn. Der kan være *et eller flere korrekte* svar/udsagn for hvert spørgsmål. Besvarelsen af spørgsmålet skal være helt korrekt, for at tælle med som rigtig besvarelse. F.eks. tæller et ud af to krævede krydser som forkert besvarelse.

<b>1. Hvad er ankefristen for en byretsdom?</b>	
a) 2 uger.	
b) 3 uger.	
c) 4 uger.	X
<b>2. Hvad skal fremgå af en ankestævning?</b>	
a) Angivelse af den dom, der ankes.	X
b) Angivelse af indstævntes adresse.	X
c) Angivelse af de anbringender, dokumenter og andre beviser, som appellanten vil påberåbe sig, og som ikke var påberåbt i forudgående instans.	X
d) Appellantens påstand.	X
<b>3. For at være rettidig skal en digital anke været indleveret senest:</b>	
a) På fristdagen kl. 23.59.59.	X
b) På fristdagen kl. 16.	
c) På fristdagen ved kontortids ophør.	
<b>4. Hvad er krav(ene) for at få behandlet en sag efter reglerne om småsager?</b>	
a) Sagsgenstanden må højst være 50.000 kr.	X
b) Sagen er ikke kompleks eller af særlig betydning for en part.	X
c) Der er ikke rejst indsigelse.	
<b>5. Hvilke domme kan ankes direkte til Højesteret uden tilladelse?</b>	
a) 1. instansdomme afsagt af Sø- og Handelsretten.	
b) 1. instansdomme afsagt af landsretterne.	X
c) Principielle 1. instansdomme afsagt af byretterne.	
<b>6. Bevilling af fri proces medfører?</b>	
a) Fritagelse for betaling af retsafgift.	X

b) Beskikkelse af en advokat for den part, der har fri proces.	X
c) Hvis den, der har fri proces, taber sagen, dækker statskassen de fastsatte sagsomkostninger til modparten.	X
d) Dækning af nødvendige udgifter til sagens førelse.	X

<b>7. Oprejsningsbevilling betyder?</b>	
a) Anke/kære selvom den ordinære frist er sprunget.	X
b) 3. instansbevilling.	
c) Statskassen betaler sagsomkostningerne.	
d) Henvisning af 1.instanssag fra byret til landsret	

<b>8. Hvad skal en advokat ifølge de advokatetiske regler være opmærksom på i forbindelse med, at advokaten påtager sig en opgave for klienten?</b>	
a) Om påtagelse af opgaven vil bringe advokaten i en interessekonflikt.	X
b) Om klienten kan betale for bistanden.	
c) Om advokaten er kompetent til at udføre opgaven.	X
d) Om advokaten kan udføre opgaven tilstrækkeligt hurtigt.	X

<b>9. Hvilke(n) af følgende udsagn er korrekt(e)?</b>	
a) Advokatnævnets medlemmer er udelukkende dommere og advokater.	
b) Det er gratis for forbrugere at klage til Advokatnævnet.	
c) Advokatnævnets mildeste sanktion er en irettesættelse.	X
d) Advokatrådet kan indbringe en frifindende kendelse fra Advokatnævnet for retten.	

<b>10. Hvilke(n) af følgende udsagn om advokatfuldmægtige er korrekt(e)?</b>	
a) En advokatfuldmægtig er ikke omfattet af reglerne om obligatorisk efteruddannelse.	
b) En advokatfuldmægtig kan sanktioneres af Advokatnævnet for sin adfærd, som er i strid med § 126, stk. 1.	
c) En advokatfuldmægtig kan eje anparter i et advokatanpartsselskab.	X

<b>11. Hvilke(n) af følgende udsagn er ikke korrekt(e)?</b>	
a) Advokatens tavshedspligt ophører, når sagen afsluttes.	X
b) Advokatens videregivelse af tavshedsbelagte oplysninger til Advokatnævnet er tilladt, hvis det er nødvendigt for advokatens forsvar i en klagesag, som klienten har indledt mod advokaten.	

c) Tavshedspligten hindrer også klienten i at videregive oplysninger af betydning for sagen.	X
--	---

<b>12. Hvilke(t) af følgende skridt er korrekt(e) reaktion(er) på en advokats interessekonflikt som følge af, at advokaten tidligere har repræsenteret modparten i sagen?</b>	
a) Advokaten videregiver sagen til en anden advokat i advokatfirmaet, som ikke har forbindelse til modparten.	
b) Advokaten indhenter samtykke fra klienten til at fortsætte.	
c) Advokaten udtræder af sagen.	X

<b>13. Hvilke(n) af disse udsagn er korrekt(e)?</b>	
a) Salær kan altid fastsættes som timetakst x antal timer.	
b) En advokat kan vælge at arbejde gratis.	X
c) En advokat kan lade det indgå i salærfastsættelsen, hvordan sagen er faldet ud.	X
d) Det er aldrig tilladt en advokat at udtage stævning mod klienten for ubetalt salær.	

<b>14. Hvilke(n) af følgende udsagn er korrekt(e)?</b>	
a) Sekretærarbejde kan altid kræves honoreret særskilt.	
b) En advokat kan modregne sit honorar i klientens indestående på advokatens klientkonto, hvis advokaten efterfølgende sender faktura til klienten.	
c) Størrelsen af det depositum, en advokat kræver hos klienten skal stå i forhold til det, der forventes at udgøre et rimeligt honorar.	X
d) En advokat kan betale et beløb for at få henvist en sag, hvis sagen kommer fra en anden advokat.	

<b>15. Hvilke(n) af følgende udsagn er korrekt(e)?</b>	
a) Advokatnævnet kan behandle en klagers erstatningskrav mod en indklaget advokat.	
b) En advokat og advokatens klient kan aftale, at advokaten skal føre klientens sag uden, at klientens retshjælpsforsikring indblandes.	X
c) En advokats undladelse af at føre time-/sagsregnskab er i strid med retsplejelovens § 126, stk. 1.	
d) Advokat Jensen fra advokatfirmaet Jensen & Jensen kan ikke lade revisor Poulsen fra revisionsfirmaet Kroner & Ører opkræve deres samlede salær for en opgave, de begge har arbejdet på.	X

**OPGAVE 2 (overordnet vægtning 40 %)****SPØRGSMÅL 1 (vægtning 30 %)**

**Hvilke foreløbige udgifter vil der for Hanne Mortensen være forbundet med at føre en almindelige retssag mod Rasmus Petersen med påstand om betaling af 200.000 kr.? Besvarelsen skal komme ind på de forskellige typer af udgifter, der kan være forbundet med at føre den konkrete sag, herunder størrelsen på den konkrete retsafgift og fordelingen af de foreløbige udgifter til bevisførelse og advokat.**

*Minimumsbesvarelse*

Besvarelsen skal nævne følgende udgifter

- Udgifter til retsafgift
- Udgifter til syn- og skøn
- Udgifter til advokat

Det er ikke en fejl at nævne muligheden for småsagsprocessen, men det bør afvises pga. sagsgenstandens størrelse (200.000 kr.).

Om retsafgift:

Uddrag af Lov om retsafgifter (RAL):

§ 1, stk. 1. Ved anlæg af en borgerlig retssag betales 1.500 kr.

§ 2, stk. 4. I andre sager fastsættes afgiften efter stk. 1 i forhold til sagens værdi efter følgende tabel:

Sagens værdi Afgift

100.001-250.000 kr.            3.000 kr.

[...]

§ 36. For anke i den borgerlige retsplejes former betales ved indlevering af ankestævning 2.000 kr. ved anke til landsret og 4.000 kr. ved anke til Højesteret.

Stk. 2. Afgiften efter stk. 1 for anke til landsret er dog 1.000 kr., hvis ankesagen

- 1) ikke har økonomisk værdi eller har en økonomisk værdi på højst 100.000 kr. eller
- 2) er omfattet af § 1, stk. 2, nr. 1-4.

§ 37. I ankesager, der har en økonomisk værdi på mere end 100.000 kr., betales afgift for hovedforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor, efter reglerne i § 2. I ankesager ved Højesteret forhøjes afgiften med 50 pct.

Stk. 2. Afgiftspligten efter stk. 1 påhviler appellanten, jf. dog § 5.

Besvarelsen skal redegøre for betaling af retsafgift, herunder følgende:

- At retsafgiften består af to forskellige afgifter (en anlæggelsesafgift og en berammelsesafgift).
- At udgifter forbundet med at anlægge sagen vil være 1.500 kr., jf. RAL § 1, stk. 1, da sagen har en værdi, der overstiger 100.000 kr.



- At udgifterne forbundet med at hovedforhandle sagen vil være 3.000 kr., jf. RAL § 2, stk. 4.
- I retsafgift skal Hanne Mortensen derfor samlet betale 4.500 kr., hvis sagen skal hovedforhandles.

### *God besvarelse*

Den gode besvarelse bemærker, at i det omfang dommen ankes, skal der betales yderligere retsafgift (hvis Hanne har tabt sagen i 1. instans).

### Om syn og skøn

Ud fra formuleringen af opgaveteksten skal besvarelsen konkludere, at der er tvist om faktum (hvorvidt installationerne er udført håndværksmæssigt korrekt).

Da det er Hanne Mortensen, der som sagsøger har bevisbyrden, skal hun derfor bevise, at installationerne ikke er udført korrekt. Hun kan i den forbindelse fremlægge den ensidigt indhentede erklæring (indhentet forud for sagsanlæg), men da Rasmus Petersen har bestridt erklæringen, skal advokat Sund i sin rådgivning tage højde for, at syn- og skøn kan blive nødvendigt.

Det fremgår af retsplejelovens § 208, stk. 3, 1. pkt., at den part, som begærer syn og skøn, og partens rettergangsfuldmægtig hæfter for omkostningerne hertil. Det betyder i praksis, at det foreløbigt er Hanne Mortensen, som skal betale eventuelle udgifter til syn- og skøn.

Der er ikke grundlag i opgaveteksten for i besvarelsen at sætte et specifikt beløb på udgifterne til syn og skøn men retsplejelovens § 201 kan nævnes (skønsmanden skal snarest meddele retten et overslag over de forventede omkostninger ved forretningens udførelse og ved skønsmandens møde i retten).

### *God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at Rasmus Petersen og dennes advokat hæfter for den del af omkostningerne, der kan henføres til besvarelsen af Rasmus Petersens spørgsmål, jf. § 208, stk. 3, 2. pkt.

Den gode besvarelse kan nævne, at hvis der skal stilles en skønsmand i forslag, vil det ofte kræve et gebyr.

### Om advokat

Hanne Mortensen vil som udgangspunkt skulle afholde udgifterne til sin egen advokat. Der er ikke i opgaveteksten grundlag for at sætte et specifikt beløb på udgifterne, da det vil være betinget af den konkrete aftale, og hvordan sagen føres.

### *God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at salæret i denne type sager typisk beregnes på baggrund af antallet af anvendte timer på sagen x en fastsat timepris. Det er relevant at bemærke, at i det omfang sagen ankes, så vil advokatudgifterne stige.

SPØRGSMÅL 2 (vægtning 20 %)

**Vil Hanne Mortensen få dækket sine udgifter til at føre sagen, hvis hun får medhold, og skal hun betale noget, hvis hun taber?**

*Minimumsbesvarelse*

Minimumsbesvarelsen skal redegøre for, at udgangspunktet er, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, jf. retsplejelovens § 312, stk. 1.

Som sagsomkostninger erstattes de udgifter, der har været fornødne til sagens forsvarlige udførelse, jf. retsplejelovens § 316, stk. 1, 1. pkt., hvilket i det konkrete tilfælde vil omfatte retsafgift, udgifter til syn- og skøn samt advokat.

Sagsomkostninger erstattes sådan, at udgifter til advokatbistand erstattes med et passende beløb og øvrige udgifter erstattes fuldt ud, jf. § 316, stk. 1, 2. pkt.

Hvis Hanne Mortensen får medhold, kan hun få dækket sine faktiske udgifter til retsafgift, syn og skøn samt rimelige udgifter til advokat. Det er retten, der fastsætter, hvad der er rimeligt. Hun får derfor alene dækket, hvad der er rimeligt og ikke nødvendigvis, hvad hun rent faktisk skal betale til advokaten.

Hvis Hanne Mortensen taber, så skal hun udover at afholde egne omkostninger dække modpartens eventuelle udgifter til syn og skøn (hvis modpartens har stillet selvstændige spørgsmål) samt modpartens rimelige udgifter til advokat, som vil blive fastsat af retten.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse anfører, at fastsættelse af, hvad der må anses som rimelige advokatudgifter, vil i praksis ske i overensstemmelse med landsretternes notat om sagsomkostninger i civile sager. Da sagen har en sagsgenstand på 200.000 kr. vil salæret (inkl. moms) derfor blive fastsat i intervallet 16.250 – 53.750 kr.

Den gode besvarelse kan anføre, at et afholdt syn- og skøn taler for, at salæret udmåles i den øverste halvdel af intervallet.

SPØRGSMÅL 3 (vægtning 30 %)

**Hvilke muligheder har Hanne Mortensen for at få omkostningsdækning til at føre en retssag?**

*Baggrund:*

En advokat skal tilstræbe den billigst mulige løsning på klientens problem. Advokaten skal herunder afdække mulighederne for refusion af klientens omkostninger ved sagsførelsen, jf. De Advokatetiske Regler artikel 22 og 54 (tidligere AER 13.2 og 16.8).

### *Minimumsbesvarelse*

Besvarelsen skal redegøre for muligheden for at få finansieret omkostningerne forbundet med at føre retssag enten ved fri proces eller en retshjælpsforsikring.

### Fri proces

Uddrag af retsplejeloven:

§ 325. Der kan efter ansøgning meddeles en person, der opfylder de økonomiske betingelser efter stk. 2-5, og som ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, fri proces efter reglerne i §§ 327 og 328.

Stk. 2. Personer, hvis indtægtsgrundlag ikke overstiger de i stk. 3-5 nævnte beløb, opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces, medmindre omkostningerne ved sagen må antages at blive uvæsentlige i forhold til ansøgerens indtægtsgrundlag. Justitsministeren fastsætter regler om opgørelse af indtægtsgrundlaget.

Stk. 3. Indtægtsgrænsen udgør 236.000 kr. (2005-niveau) for enlige.

§ 327. Fri proces kan, jf. § 325, gives til en sag i 1. instans

1) i sager omfattet af § 139, stk. 1, og § 147 e,

2) i sager om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær, separation, skilsmisse, omstødelse af ægteskab, ændring eller anfægtelse af vilkår for separation, skilsmisse eller omstødelse af ægteskab og om, hvorvidt parterne er ægtefæller, og i sager mellem ægtefæller om, hvorvidt en separation består, jf. dog stk. 2,

3) til forbrugeren i sager om tilbagebetaling af pengeydelse, som er omfattet af et påbud efter markedsføringsloven nedlagt af retten eller meddelt af Forbrugerombudsmanden, og

4) når ansøgeren helt eller delvis har fået medhold i Advokatnævnet, jf. § 146, et huslejenævn eller et beboerklagenævn eller et centralt statsligt klagenævn med undtagelse af Forbrugerklagenævnet og sagen er indbragt af ansøgeren til opfyldelse af nævnets afgørelse eller et forlig indgået for nævnet eller af modparten til ændring af nævnets afgørelse eller et forlig indgået for nævnet.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, omfatter ikke:

1) Sager om prøvelse af en afgørelse truffet af Familieretshuset.

2) Sager, der behandles i den forenklede familiesagsproces.

3) Sagsøgeren i sager om ændring af en aftale eller afgørelse efter § 14 eller § 17, stk. 2, i forældreansvarsloven.

Stk. 3. Fri proces kan, jf. § 325, gives til en appelsag, når ansøgeren helt eller delvis har fået medhold i den foregående instans, og sagen er appelleret af modparten.

Stk. 4. Fri proces kan, jf. § 325, gives under skifterettens behandling af boer omfattet af § 1 i lov om ægtefælleskifte m.v.

Stk. 5. Fri proces efter stk. 1, 3 og 4 kan ikke gives, hvis det er åbenbart, at ansøgeren ikke vil få medhold i sagen.

*Stk. 6. Fri proces efter stk. 1, 3 og 4 meddeles af den ret, som sagen er indbragt for eller kan indbringes for. Afslås fri proces, træffes afgørelsen ved kendelse. Uanset § 389 a, stk. 1, § 392, stk. 3, og § 392 a, stk. 2, kan afslag på fri proces til en sag, der behandles af byretten eller af Sø- og Handelsretten eller af landsretten som 1. instans, kæres uden særlig tilladelse*

*§ 328. Uden for de tilfælde, der er nævnt i § 327, kan fri proces, jf. § 325, gives, hvis ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces.*

*Stk. 2. I vurderingen af, om ansøgeren har rimelig grund til at føre proces, indgår blandt andet*

- 1) sagens betydning for ansøgeren,*
- 2) udsigten til, at ansøgeren vil få medhold i sagen,*
- 3) sagsgenstandens størrelse,*
- 4) størrelsen af de forventede omkostninger og*
- 5) muligheden for at få sagen behandlet ved Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, et administrativt nævn eller et privat tvistløsningsorgan, der er godkendt af erhvervsministeren*

*§ 329. Uden for de tilfælde, der er nævnt i § 325, jf. §§ 327 og 328, kan justitsministeren efter ansøgning meddele en part fri proces, når særlige grunde taler for det. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervmæssige situation.*

For at opnå fri proces efter §§ 327 og 328, så skal ansøgeren opfylde de økonomiske betingelser efter § 325 og de materielle betingelser i § 327 og § 328. Der må ikke være en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, som dækker omkostningerne ved sagen.

Indtægtsgrænsen udgør 236.000 (2005-niveau) for enlige, jf. retsplejelovens § 325, stk. 3.

Hanne Mortensen opfylder ikke de økonomiske betingelser for at opnå fri proces (årsindkomst på 500.000, jf. opgaveteksten) og kan allerede derfor ikke opnå fri proces efter retsplejelovens §§ 327 og 328.

Der er heller ikke grundlag for at opnå fri proces efter retsplejelovens § 329.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse kan også afvise fri proces efter retsplejelovens §§ 327 og 329, fordi de materielle betingelser i bestemmelserne ikke er opfyldt og i den sammenhæng diskutere, hvorvidt de materielle betingelser er opfyldt i § 328.

Fri proces efter retsplejelovens § 328 må dog ligeledes afvises – uafhængig af om de materielle betingelser måtte være opfyldt – da de økonomiske betingelser ikke er opfyldt, jf. § 325.

Den gode besvarelse bemærker, at en advokat ikke har pligt til at antage en sag med fri proces.

### Retshjælpsforsikring

Langt de fleste borgere har en retshjælpsforsikring, hvorfor det også bør fremgå af besvarelsen, at advokat Sund har pligt til at afklare, om Hanne Mortensen har en retshjælpsforsikring.

Forudsætningen for, at en retshjælpsforsikring dækker, er, at der er tale om en tvist mellem parterne. Dette krav er opfyldt, idet Rasmus Petersen afviser at betale for udbedring.

Forsikringsdækningen omfatter et aftalt maksimum. Hanne Mortensen vil dog hæfte for en eventuel selvrisiko, jf. vilkår for retshjælpsforsikringen.

### *God besvarelse*

Den gode besvarelse kan nævne, at advokat Sund ikke har pligt til at påtage sig en sag med retshjælpsdækning. Advokaten kan efter rådgivning omkring konsekvensen ved fravalg af eventuel retshjælpsforsikring indgå aftale med klienten om, at retshjælpsdækning fravælges, og at klienten således hæfter direkte for sagens omkostninger.

Den gode besvarelse kan nævne, at den omstændighed, at der er retshjælpsdækning (eller anden forsikring), udelukker som udgangspunkt, at der kan bevilges fri proces til sagen. Hvis klienten opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, beregnes der ikke selvrisiko. Hvis dækningsmaksimum på retshjælpsforsikringen overskrides, kan der søges om godtgørelse fra statskassen, jf. retsplejelovens § 336.

Den gode besvarelse kan nævne, at såfremt sagen føres på retshjælp/fri proces kan der ikke differenceafregnes. Ikke dækningsberettigede dele, som den almindelige rådgivning forud for sagens anlæg (arbejdet med at finde ud af om der er en sag) samt ansøgningen om retshjælp kan derimod kræves dækket særskilt af klienten selv.

### SPØRGSMÅL 4 (vægtning 20 %)

**Formuler mindst to anbringender, som kan indgå i stævningen.**

### *Minimumsbesvarelse*

Minimumsbesvarelsen kræver, at opgavetekstens faktum kombineres med grundlæggende juridiske argumenter.

Minimumsbesvarelsen skal indeholde mindst to af – men ikke nødvendigvis ordret – følgende anbringender:

- Det gøres overordnet gældende, at lejligheden lider af en mangel, da installationerne i badeværelset og køkkenet ikke er udført håndværksmæssigt korrekt, jf. den byggesagkyndige erklæring af 1. marts 2022. Udgiften til udbedringen af manglen svarer til det påståede beløb på 200.000 kr.

- Hanne Mortensen er derfor berettiget til et forholdsmæssigt afslag i købesummen svarende til det påståede beløb, da der er tale om en betydelig mangel.
- Da Rasmus Petersen i købsaftalen for lejligheden dateret den 1. januar 2022 har garanteret, at alle installationer er udført håndværksmæssigt korrekt, er han desuden forpligtet til at afholde de udgifter, der er forbundet med at udbedre manglen.
- Rasmus Petersen har endvidere handlet ansvarspådragende ved selv at have udført installationerne uden at være autoriseret hertil, og han skal derfor erstatte Hanne Mortensens tab, der kan opgøres til udgifterne til udbedring af manglen.

Såfremt besvarelsen indeholder andre i opgavetekstens faktum juridisk funderede anbringender end de førnævnte, kan det dog også vægtes positivt.

#### *God besvarelse*

Den gode besvarelse indeholder mere end to af ovenstående anbringender/ andre i opgavetekstens faktum juridisk funderede anbringender.

### **OPGAVE 3 (overordnet vægtning 45 %)**

#### **SPØRGSMÅL 1 (vægtning 25 %)**

**Har advokat Anders handlet i overensstemmelse med de advokatetiske regler om interessekonflikter ved at påtage sig sagen for Carl?**

#### *Minimumsbesvarelse*

#### *Uddrag af AER:*

Art. 8. *En advokat må ikke bistå en klient i situationer, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan konflikt opstår.*

Stk. 2. *Situationer som nævnt i stk. 1 foreligger bl.a., når:*

- 1) *En advokat bistår klienter i samme sag, hvis klienterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter.*

[...]

- 4) *En advokat har en nær familiemæssig eller ikke ubetydelig økonomisk, erhvervmæssig eller anden forbindelse til en part, som i sagen har modstridende interesser med klienten.”*

Stk. 3. *Situationer som nævnt i stk. 1 kan bl.a. foreligge, når:*

- 1) *En advokat bistår en klient i en sag, hvis advokaten uden at repræsentere modparten i den konkrete sag har et fast klientforhold til denne. Ved vurderingen af om et klientforhold er fast, tages der bl.a. hensyn til, om klienten hidtil har søgt advokatens bistand regelmæssigt i forhold til klientens behov for bistand, og om klienten forventes at fortsætte hermed.*

[...]

*Artikel 12, stk. 1. Et samtykke fra parter, som er involveret i den mulige interessekonflikt, til advokatens bistand vil i tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 2, artikel 9 og artikel 10 som udgangspunkt ikke påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt. I tilfælde omfattet af artikel 8, stk. 3, vil advokaten kunne påtage sig sagen, hvis der er indhentet et samtykke hertil fra alle involverede parter.*

*Stk. 2. Er de medvirkende advokater fra forskellige advokatfirmaer, som indgår i det samme samarbejde, samvirke eller fællesskab som omfattet af artikel 10, stk. 2, vil et samtykke fra de involverede parter kunne påvirke bedømmelsen af, om der foreligger en interessekonflikt, medmindre advokatfirmaerne har adgang til hinandens sagsoplysninger.*

Det kan lægges til grund, at advokat Anders' firma Businesslaw sammen med advokatfirmaet Lawjunkies er faste advokater for Worktime ApS, idet advokatfirmaerne dækker hver sine juridiske discipliner i forholdet til Worktime ApS. Ligeledes fremgår det af opgaveteksten, at det er Lawjunkies, der dækker alle andre sager end varemærkesager, som Businesslaw tager sig af.

Når advokat Anders påtager sig erstatningssagen for Carl bliver modparten Worktime ApS. Det skal derfor drøftes, hvorvidt advokat Anders derved handler i strid med AER artikel 8, stk. 3, nr. 1.

Spørgsmålet er, om Worktime ApS må betragtes som fast klient hos advokat Anders' firma Businesslaw, selvom Businesslaw normalt ikke dækker det faglige område, som den aktuelle sag vedrører, idet det dækkes af advokatfirmaet Lawjunkies.

Worktime ApS har brugt Businesslaw i en lang periode (10 år). Worktime ApS har bl.a. brugt Businesslaw til sparring om forretningsstrategier, og Businesslaw vil derfor have et indgående kendskab til Worktime ApS' forretningshemmeligheder. Fra Worktime ApS' synsvinkel er Businesslaw "deres" advokatfirma, og Worktime ApS kan derfor med rette føle sig udsatte, når Businesslaw pludselig optræder for modparten, uanset sagens karakter.

Omvendt må Businesslaw formodes ikke at have kendskab til det faglige område hos Worktime ApS, som den aktuelle sag vedrører.

Argumentationen og ikke konklusionen er afgørende.

Besvarelsen skal omtale muligheden for samtykke fra Worktime ApS og Carl til at føre den aktuelle sag, jf. AER art. 12, stk. 1, 2. pkt.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at det ikke er afgørende, om det er advokat Anders selv eller en eller flere af hans kolleger i Businesslaw, som normalt bistår Worktime ApS.

SPØRGSMÅL 2 (vægtning 10 %)

***Er advokat Anders inddragelse af ingeniør Frandsen i sagen i overensstemmelse med de advokatetiske regler?***

*Minimumsbesvarelse*

*Uddrag af AER:*

*Art. 17. [...]*

*Stk. 2. En advokat skal indhente klientens samtykke til deling af fortrolige oplysninger med eksterne personer, herunder advokater.*

Ifølge opgaveteksten sender advokat Anders sagens dokumenter til ingeniør Frandsen, og det kan lægges til grund, at Carl ikke er inddraget i denne beslutning.

Da advokat Anders sender "sagens dokumenter" til ingeniør Frandsen, kan det lægges til grund, at Anders utvivlsomt har sendt "fortrolige oplysninger". Advokat Anders har derfor handlet i strid med de advokatetiske regler ved at sende sagens dokumenter til ingeniør Frandsen.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at det vil være tilladt advokat Anders at sende sagen til ingeniør Frandsen, hvis han havde indhentet Carls samtykke i forvejen.

SPØRGSMÅL 3 (vægtning 15 %)

**Har advokat Dick handlet i overensstemmelse med de advokatetiske regler ved at påtage sig at hjælpe advokat Gormsen?**

*Minimumsbesvarelse*

*Uddrag af AER:*

*Art. 10. Når advokater udøver advokatvirksomhed i et fællesskab, i et advokatselskab, jf. retsplejelovens § 124, eller i kontorfællesskab gælder reglerne i artikel 8 og 9 for fællesskabet, advokatselskabet og kontorfællesskabet og i det indbyrdes forhold mellem dets deltagere, herunder ansatte advokater.*

*Stk. 2. Tilsvarende gælder reglerne i artikel 8 og 9 for andre samarbejder, samvirker og fællesskaber mellem advokater eller advokatfirmaer, såfremt de i forhold til tredjemand fremtræder som et fællesskab eller advokatfirma.*

*Stk. 3. Reglerne i artikel 8, 9, 10, stk. 1 og 2, samt artikel 11-13 anvendes på samme måde for en advokat, der optræder som selvstændig underleverandør for en anden advokat i dennes virke for en klient og i den forbindelse modtager fortrolige oplysninger om klienten.*

De relevante bestemmelser i AER er artikel 10, jf. artikel 8, stk. 2, nr. 1 og artikel 12, stk. 2.

Advokat Dick er underleverandør for advokat Gormsen i forhold til advokat Gormsen bistand til Worktime ApS. Samtidig er advokat Dick medlem af advokatkæden Lawchain, som også Carls advokat, Anders, er medlem af.



Det må lægges til grund, at advokat Dick har modtaget fortrolige oplysninger i forbindelse med sin bistand til advokat Gormsen, jf. artikel 10, stk. 3.

Som følge af at medlemmerne af kæden Lawchain bruger fælles logo, så fremtræder det som "et fællesskab eller advokatfirma", jf. artikel 10, stk. 2 således, at interessekonfliktreglerne gælder inden for kædesamarbejdet.

Worktime ApS og Carl har utvivlsomt modstridende interesser, og det kan herefter konkluderes, at advokat Dick har handlet i strid med de advokatetiske regler ved at påtage sig opgaven som underleverandør for advokat Gormsen i forhold til Gormsens repræsentation af Worktime ApS.

Da det er inden for et kædesamarbejde, er der mulighed for at fortsætte bistanden efter indhentelse af et samtykke, jf. artikel 12, stk. 2, idet det ud fra opgaveteksten kan lægges til grund, at medlemmerne af kædesamarbejdet ikke udveksler sagsoplysninger ("*Det er mest et indkøbssamarbejde, idet medlemmerne ikke har fælles IT-systemer, og ikke udveksler viden eller sager*").

Der er således mulighed for, at advokat Dick kan påtage sig opgaven samtidig med, at advokat Anders repræsenterer Carl, hvis der indhentes samtykke fra "de involverede parter".

SPØRGSMÅL 4 (vægtning 15 %)

**Er det i overensstemmelse med de advokatetiske regler, at advokat Daniel har påtaget sig at repræsentere Toolpart A/S?**

*Minimumsbesvarelse*

Advokat Daniel og Carl er mangeårige venner, så det kan lægges til grund, at deres forbindelse er omfattet af artikel 8, stk. 2, nr. 4, "anden forbindelse".

Carl og advokat Daniels klient Toolpart A/S er ikke direkte modparter, og spørgsmålet er, om advokat Daniels klient Toolpart A/S og Carl har modstridende interesser. Da Toolpart A/S er stævnet og kan risikere at komme til helt eller delvist at dække det erstatningskrav, som Carl har rejst over for Worktime ApS, må de to selskaber anses for at have modstridende interesser.

Advokat Daniel handler derfor i strid med de advokatetiske regler ved at påtage sig at repræsentere Toolpart A/S.

SPØRGSMÅL 5 (vægtning 10 %)

**Har advokat Anders gjort det, der er nødvendigt for i overensstemmelse med de advokatetiske regler at kræve, at Carl betaler for ingeniør Frandsens bistand?**

*Minimumsbevarelse*

*Uddrag af AER:*

*Art. 63. En advokat, der har til hensigt at viderefakturere omkostninger til køb af varer eller tjenesteydelser forbundet med klientens sag, skal indhente klientens forudgående godkendelse af udgiften.*

Advokat Anders kræver i aconto afregningen, at Carl skal dække honoraret til ingeniør Frandsen.

Der er intet i opgaven, der tyder på, at advokat Anders forudgående har indhentet Carls godkendelse af afholdelsen af udgiften til ingeniør Frandsens bistand. Det er derfor i strid med artikel 63, at advokat Anders kræver, at Carl betaler denne udgift.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at advokat Anders ville kunne undgå at komme i strid med artikel 63 ved selv at dække udgiften til ingeniør Frandsens bistand.

SPØRGSMÅL 6 (vægtning 15 %)

**Giver advokat Thomas' ansættelse hos Lawjunkies anledning til advokatetiske overvejelser i relation til firmaets repræsentation af Worktime ApS?**

*Minimumsbesvarelse*

*Uddrag af AER:*

*Art. 11. Fra det tidspunkt, en advokat indgår aftale om at skifte job fra et advokatfirma til et andet, må hverken advokaten selv eller advokaterne i det nye firma bistå en klient i en sag, hvis advokaten som led i sin hidtidige ansættelse har bistået en anden part i samme sag. Dette gælder kun, hvis parterne har modstridende interesser af ikke uvæsentlig karakter, og hvis advokaten har modtaget fortrolige oplysninger, som kan have betydning i sagen.*

*Stk. 2. Jobskiftet forhindrer ikke, at andre advokater i det hidtidige firma fortsat kan varetage sagen for den part, som advokaten har bistået."*

*Stk. 3. [...]*

Der er tale om en firmaskiftproblematik. Da advokat Thomas udelukkende har beskæftiget sig med entrepriseret under sin ansættelse hos Toplaw, kan det anses som udelukket, at han har beskæftiget sig med erstatningssagen. Advokat Thomas har derfor heller ikke "bistået en anden part i samme sag". Firmaskiftet er derfor uproblematisk for Lawjunkies, jf. artikel 11, stk. 1.

Den gode besvarelse

Det kan i den gode besvarelse nævnes, at jobskiftet under ingen omstændigheder ville få betydning for Toplaw.

SPØRGSMÅL 7 (vægtning 10 %)

**Er advokat Anders besvarelse af Carls henvendelser i overensstemmelse med de advokatetiske regler?**

*Minimumsbesvarelse*

*Uddrag af AER*

Art. 25. Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse, at advokaten er omfattet af Advokatsamfundets tilsyns- og disciplinærsystem og af reglerne om god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, samt oplyse om eksistensen af de advokatetiske regler.

Stk. 2. Advokaten skal efter anmodning fra klienten oplyse klienten om de regler, der særligt gælder for udøvelse af advokaterhvervet, og hvordan klienten får adgang til reglerne, f.eks. ved at henvise til [www.advokatsamfundet.dk](http://www.advokatsamfundet.dk).

Carl giver over for advokat Anders udtryk for, at han er utilfreds med advokat Anders, og anmoder advokat Anders om at oplyse ”hvilke rettigheder og muligheder, jeg har i forhold til dig.”

Spørgsmålet er, om Carls bemærkning må betragtes som ”en anmodning fra klienten” om at give oplysninger som nævnt i artikel 25, stk. 1.

Da Carl tydeligvis ønsker oplysninger om sine muligheder i forhold til advokat Anders og samtidig udtrykker utilfredshed med samarbejdet med advokat Anders, må det påhvile advokat Anders – hvis han her i tvivl om, hvad Carl mener – at søge at klargøre dette gennem samtale eller korrespondance med Carl. Det gør advokat Anders ikke.

Det kan konkluderes, at advokat Anders handler i strid med de advokatetiske regler ved sin undladelse af at give Carl oplysninger i henhold til artikel 25, stk. 1.

*God besvarelse*

Den gode besvarelse nævner, at Carl vil kunne ophæve samarbejdet med advokat Anders, som også ville kunne udtræde af sagen.